

[Anden næstformand.]

I skrivelse af dags dato meddeler finansministeren, at han ønsker skriftligt at fremsætte:

Forslag til lov om ændring af afskrivningsloven og investeringsfondsloven,
forslag til lov om ændring af lov om skattemæssig opgørelse af varelagre m.v. og
forslag til lov om ændring af ligningsloven.

Skriftlig fremsættelse af lovforslag.

Finansministeren (Grünbaum): Jeg skal tillade mig for det høje ting at fremsætte:
Forslag til lov om ændring af afskrivningsloven og investeringsfondsloven,
forslag til lov om ændring af lov om skattemæssig opgørelse af varelagre m.v. og
forslag til lov om ændring af ligningsloven.

Disse 3 lovforslag drejer sig alle om de erhvervsdrivendes skattemæssige stilling på nogle vigtige områder.

Udviklingen i erhvervslivets produktivitet og konkurrenceevne er af afgørende betydning for alle i samfundet. Beskæftigelsen, valutastillingen og mulighederne for fortsat økonomisk fremgang afhænger i høj grad heraf. Derfor lægger regeringen vægt på at give så rimelige skattemæssige vilkår som muligt for en sund udvikling inden for erhvervslivet. De erhvervsmæssige investeringer har i de seneste år været stagnerende. Det må være i alles interesse, at der nu sker en afgørende ændring, så investeringerne i produktionsapparatet igen forøges. Der bliver i de kommende år behov for store investeringer i dansk erhvervsliv.

I åbningstalen i folketinget den 3. oktober 1972 blev det da også stillet i udsigt, at der ville blive fremsat forslag om forbedrede afskrivningsregler for maskiner. Forslaget herom findes i lovforslaget om ændring af afskrivningsloven og investeringsfondsloven. Overgrænsen for den årlige saldoafskrivning på maskiner m.v. foreslås forhøjet fra 30 til 40 procent.

Samtidig med at man således giver bedre vilkår for de erhvervsmæssige investeringer, er det vigtigt at undgå skattemæssige urimeligheder og skævheder. Det er årsagen til, at jeg i lovforslaget om ændring af varelagerloven foreslår, at reglerne om nedskrivning på varepartier, der er indkøbt på bindende kontrakt nu afskaffes.

I lovforslaget om ændring af ligningsloven stilles der — ligeledes i overensstemmelse med, hvad der blev sagt i åbningstalen — forslag om fradrags- eller afskrivningsret for erhvervslivets udgifter til forsøgs- og forskningsvirksomhed samt for visse tilslutningsafgifter, der bl.a. kan have betydning for forureningsbekæmpelsen.

De tre lovforslag må betragtes som en helhed, og jeg må samtidig understrege åbningstalens ord om, at de erhvervspolitiske foranstaltninger må ses i en større sammenhæng, og at regeringen lægger vægt på, at en øget investering ikke må medføre øget ulighed i formuefordelingen. Opsparing og investering må øges, men regeringen anser det for afgørende, at planerne om økonomisk demokrati samtidig virkeliggøres.

Efter forslaget om ændring af afskrivningsloven og investeringsfondsloven forbedres afskrivningsmulighederne for maskiner, inventar og lignende driftsmidler, der udelukkende benyttes erhvervsmæssigt, og som afskrives under ét efter saldoafskrivningsmetoden. Som jeg allerede har nævnt, foreslås det at forhøje overgrænsen for den årlige afskrivning på saldoen fra 30 til 40 procent.

Siden den gældende 30 procent-grænse blev fastsat i 1957, er der foregået en teknisk og økonomisk udvikling, som har medført, at de omtalte driftsmidler ofte er udsat for en hurtigere teknisk-økonomisk forældelse, end man dengang normalt kunne regne med. Forslaget giver de erhvervsdrivende mulighed for at tage hensyn til denne hurtigere forældelse, når de skal afskrive skattemæssigt på deres investeringer i maskiner m.v.

Disse investeringer har jo en meget afgørende betydning for udviklingen i erhvervenes produktivitet og konkurrenceevne og dermed også for beskæftigelsesvilkårene og de økonomiske og sociale vilkår for alle i samfundet. Derfor lægger regeringen vægt på at give så rimelige og tidssvarende betingelser som muligt for disse investeringer, og forslaget må ses som et led i bestræbelserne herpå.

Forslaget giver de erhvervsdrivende adgang til at tage den hurtigere forældelse i betragtning på den måde, at de kan forskyde afskrivningsforløbet, således at der afskrives mere på en maskine i de første år

[Finansministeren.]

efter anskaffelsen og mindre senere hen. Derimod bliver de samlede afskrivninger på de enkelte maskiner osv. ikke større end hidtil.

Afskrivningsprocenten foreslås ikke forhøjet for de særlig kostbare biler, for hvilke afskrivningsadgangen er begrænset efter den særlige regel i afskrivningslovens § 6 A. Driftsmidler, der både benyttes privat og erhvervsmæssigt, omfattes heller ikke af forslaget. Også skibe er holdt uden for forslaget, idet skibsfartens særlige forhold er taget i betragtning i lovens regler om forskudsafskrivning på skibsbygningskontrakter.

Bestemmelserne om forsøgs- og forskningsudgifter i lovforslagets § 1, nr. 1 og 5, samt § 2 skal ses i sammenhæng med lovforslaget om ændring af ligningsloven, som jeg skal vende tilbage til senere.

Jeg vender mig herefter til *forslaget om ændring af lov om skattemæssig opgørelse af varelagre m.v.*

Hovedformålet med dette lovforslag er som allerede nævnt at afskaffe reglerne om nedskrivning på varepartier, der er indkøbt på bindende kontrakt. Efter forslaget skal det ske trinvis i løbet af en aftrapningsperiode på 2 år, begyndende med indkomståret 1973.

Tiden er for længst løbet fra denne ordning, der blev indført i begyndelsen af 1940-erne på grund af den særlige risiko, som de daværende ekstraordinære forhold medførte for erhvervslivet. I bemærkningerne til lovforslaget er der en lille historisk redegørelse for dette.

Den særlige prisrisiko, som i sin tid begrundede ordningen, gør sig i vore dage slet ikke gældende i en grad, der blot nærmer sig til det, som forholdene i begyndelsen af den anden verdenskrig førte med sig. Derfor kan den oprindelige begrundelse i hvert fald ikke medføre, at vi skal bibeholde disse regler.

Man kan så spørge, om der da ikke er andre grunde, som eventuelt kunne tale for at bibeholde reglerne. Ved tidligere lejligheder er der for eksempel fra forskellig side peget på, at reglerne giver de erhvervsdrivende adgang til at opnå en skattemæssig kredit og en udjævning af svingende årsindtægter.

Forholdet er imidlertid det, at netop kon-

traktnedskrivningerne har vist sig at have særdeles uheldige — og efter min opfattelse aldeles uacceptable — virkninger i praksis. Ordningen giver en alt for stor risiko for omgølestransaktioner, idet ligningsmyndighederne kun har meget begrænsede muligheder for at kontrollere de erhvervsdrivendes oplysninger om varekøb på bindende kontrakt.

Uanset hvordan man i øvrigt bedømmer spørgsmålet om skattemæssig kredit og om indkomstudjævning, er det min bestemte opfattelse, at vi ikke kan forsvare at lade kontraktnedskrivningerne fortsætte.

Som jeg allerede har nævnt, går forslaget ud på, at afskaffelsen af kontraktnedskrivningerne skal ske trinvis i løbet af 2 år. Det betyder, at adgangen til kontraktnedskrivning først ophører helt fra og med indkomståret 1975. Når der stilles forslag om denne gradvise aftrapning, skyldes det, at det i mange tilfælde kunne gå for hårdt ud over de berørte virksomheders likviditet, hvis vi afskaffede ordningen på én gang.

Lovforslaget indeholder endvidere en bestemmelse, der skal sætte en stopper for nogle utilsigtede virkninger, som kan opstå ved et samspil mellem på den ene side varelagerlovens regler om nedskrivning på varelagre og bindende kontrakter og på den anden side visse af Danmark indgåede overenskomster til undgåelse af dobbeltbeskatning. I bemærkningerne til lovforslaget er der gjort rede for, hvorledes det efter de gældende regler er muligt at starte en „svikmølle“, hvor skatteyderen ved skiftende op- og nedskrivninger af et varelager i udlandet kan opnå en blivende skattebesparelse, som ligger helt uden for, hvad der har været til sigtet med disse regler. Efter forslaget lukkes dette hul nu på en måde, som der er redegjort nærmere for i bemærkningerne.

Forslaget om ændring af ligningsloven går som nævnt ud på at give de erhvervsdrivende adgang til at fradrage eller afskrive udgifterne til forsøgs- og forskningsvirksomhed ved opgørelsen af den skattepligtige indkomst. Der stilles desuden forslag om, at samme fradrags- og afskrivningsregler skal gælde for de afgifter, som en erhvervsvirksomhed må betale, når den tilslutter sig offentligt eller privat ejede anlæg, herunder anlæg til forureningsbekæmpelse. Endelig foreslås det, at kompetencen til at fastsætte

[Finansministeren.]

de kilometertakster, som gælder ved fradrag for transport mellem hjem og arbejdsplads i eget befordringsmiddel, lægges over til ligningsrådet. Det har hidtil været finansministeren, der har fastsat disse takster.

De foreslåede regler om fradrags- og afskrivningsret for forsøgs- og forskningsudgifter indeholder flere forbedringer for erhvervslivet.

Efter de gældende regler er der som alt-overvejende hovedregel ikke adgang til at fradrage udgifter til forskning, selv om forskningen knytter sig til den skattepligtiges erhvervsvirksomhed. Ikke mindst de praktiske vanskeligheder, der er forbundet med at udskille forskningsudgifterne fra de almindelige driftsudgifter, har imidlertid medført, at især de noget større erhvervsvirksomheder med egne forskningsfaciliteter i praksis ofte har kunnet fradrage eller afskrive disse udgifter. Efter forslaget vil der være fradrags- og afskrivningsret ikke blot for disse større virksomheder, som selv kan drive forskning, men også for de mindre virksomheder, som er henvist til at få udviklingsarbejdet udført hos andre. Hertil kommer, at ligningsrådet efter de foreslåede regler vil kunne tillade, at forskningsudgifterne fradrages eller afskrives allerede før igangsættelsen af den erhvervsvirksomhed, som forskningen tager sigte på. Sådanne fradrag og afskrivninger før igangsættelsen har man ikke hidtil kendt på området.

De nærmere regler om, hvorledes udgifterne til forsøg og forskning fradrages eller afskrives ved indkomstopgørelsen, er der redegjort udførligt for i de bemærkninger, som er knyttet til lovforslaget. Jeg skal derfor begrænse mig til at omtale hovedlinierne i forslaget.

Efter forslaget skal udgifter til anskaffelse af aktiver, som ved almindelig erhvervs-mæssig anvendelse afskrives efter reglerne i afskrivningsloven, kunne afskrives på samme måde, når de anvendes til erhvervsmæssigt begrundet forsøg eller forskning. Det gælder maskiner, inventar og lignende driftsmidler, skibe og bygninger.

Alle andre udgifter til forsøg eller forskning knyttet til en erhvervsvirksomhed, såsom udgifterne til løn, råstoffer og leje af lokaler m.v., skal som hovedregel kunne

fradrages på én gang. Er udgifterne imidlertid betydelige i sammenligning med den skattepligtiges årsoverskud ved selvstændig erhvervsvirksomhed (udgifterne overstiger 30 pct. af årsoverskuddet), eller er de afholdt før påbegyndelsen af den erhvervsvirksomhed, som forsøgene eller forskningen tager sigte på, skal de afskrives over en 5 års periode.

Ligningsrådet skal som nævnt efter forslaget kunne tillade, at forsøgs- og forskningsudgifterne (herunder udgifterne til anskaffelse af maskiner m.v.) fradrages eller påbegyndes afskrevet før igangsættelsen af den erhvervsvirksomhed, hvorpå forsøgene eller forskningen tager sigte. Ligningsrådet skal endvidere kunne tillade, at forsøgs- og forskningsudgifter, der er betydelige (overstiger 30 pct.-grænsen), fradrages på én gang. Som nærmere omtalt i bemærkningerne til lovforslaget er det forudsat, at den sidstnævnte dispensationsregel skal administreres således, at virksomhederne ikke får en ringere stilling, end de i praksis har haft i de senere år.

Forslaget om fradrags- og afskrivningsret for såkaldte tilslutningsafgifter bygger på en henstilling fra ligningsrådet. Efter de gældende regler kan den virksomhed, der selv ejer et vandforsyningsanlæg, et kloakanlæg, et elektricitetsanlæg eller andre anlæg, som tjener et erhvervsøkonomisk formål, afskrive på anskaffelsesudgifterne på grundlag af de almindelige regler i afskrivningsloven. Hvis virksomheden i stedet for tilslutter sig et lignende anlæg, som er i offentlig eller privat eje, kan den afgift, som i den anledning må betales, hverken fradrages eller afskrives, medmindre der er tale om en tidsbegrænset ret til at benytte anlægget. Denne skattemæssige forskelsbehandling har ligningsrådet fundet urimelig, og det synspunkt kan regeringen fuldt ud dele.

Det siges udtrykkeligt i den foreslåede lovbestemmelse, at fradrags- og afskrivningsretten også skal gælde tilslutning til anlæg, der tjener til forebyggelse eller bekæmpelse af forurenings- eller støjulemper. Regeringen er af den opfattelse, at dette i betydelig grad vil kunne medvirke til, at virksomhederne tilslutter sig anlæg af denne art.

Efter forslaget skal afgifterne som hoved-

[Finansministeren.]

regel kunne fradrages på én gang. Er afgifterne imidlertid betydelige (over 30 pct. af den skattepligtiges overskud ved selvstændig erhvervsvirksomhed), skal de i stedet afskrives over en 5 års periode.

Også her skal ligningsrådet dog kunne tillade, at årsudgifter, som er betydelige, fradrages på én gang.

Med disse bemærkninger skal jeg anbefale de 3 lovforslag til en velvillig behandling i det høje ting.

Anden næstformand (Hanne Budtz): Der er ikke mere at foretage i dette møde.

Folketingets næste møde afholdes tirsdag den 14. november kl. 13.30 med følgende dagsorden:

1) *Anden behandling af:*

Forslag til lov om kontrol med arbejder af ædle metaller m.v.

2) *Anden behandling af:*

Forslag til lov om ændring af næringsloven.

3) *Anden behandling af:*

Forslag til lov om ændring af lov om restaurations- og hotelvirksomhed m.v.

4) *Anden behandling af:*

Forslag til lov om ophævelse af lov om forbud mod udførsel af visse værdipapirer m. m.

5) *Første behandling af:*

Forslag til lov om ændring af lov om autorisation af elektroinstallatører m.v. (Ændringer med henblik på Danmarks tilslutning til De europæiske Fællesskaber).

6) *Første behandling af:*

Forslag til lov om ændring af lov om visse forhold vedrørende gas-, vand- og afløbsinstallationer og dertil hørende kloakledninger. (Ændringer med henblik på Danmarks tilslutning til De europæiske Fællesskaber).

7) *Første behandling af:*

Forslag til lov om ændring af lov om Kongeriget Danmarks Hypotekbank og Finansforvaltning.

8) *Første behandling af:*

Forslag til lov om ophævelse af lov om afløsning af tienden.

9) *Første behandling af:*

Forslag til lov om ophævelse af lov om lån til boligforanstaltninger.

10) *Valg af 1 medlem til ligningsrådet*

(i stedet for folketingsmand Hastrup).

Angående folketinges arbejde de følgende dage i den pågældende uge henviste anden næstformand til den omdelte ugeplan.

Mødet hævet kl. 15.51

20. møde.

Tirsdag den 14. november kl. 13.30.

Formanden: I skrivelse af gårs dato meddeler ministeren for Grønland, at han ønsker skriftligt at fremsætte:

Forslag til lov for Grønland om salg og servering af stærke drikke.

I skrivelse af dags dato meddeler ministeren for offentlige arbejder, at han ønsker skriftligt at fremsætte:

Forslag til lov om ændring af lov om diger til beskyttelse mod oversvømmelser fra havet og forslag til lov om kontrol med overholdelsen af Det europæiske økonomiske Fællesskabs forordning nr. 11/1960 om afskaffelse af forskelsbehandling med hensyn til transportpriser og transportvilkår.

I skrivelse af gårs dato meddeler udenrigsministeren, at han ønsker skriftligt at fremsætte:

Forslag til folketingsbeslutning om Danmarks ratifikation af den af De Forenede Nationers 26. generalforsamling vedtagne ændring af artikel 61 i De Forenede Nationers pagt af 26. juni 1945 og

forslag til folketingsbeslutning om Danmarks ratifikation af den i London, Moskva og Washington den 10. april 1972 undertegnede konvention om forbud mod udvikling, fremstilling og oplagring af bakteriologiske (biologiske) og toksinvåben samt om disse våbens tilintetgørelse.

Skriftlig fremsættelse af forslag.

Ministeren for Grønland (Knud Hertling): Hermed har jeg den ære for det høje folketing at fremsætte forslag til lov for Grønland om salg og servering af stærke drikke.

Forslaget må ses som en fortsættelse af den hidtil gældende lovgivning, som blev

gennemført i 1969 (lov nr. 313 af 13. juni 1969 om begrænsning af alkoholforbruget i Grønland), og hvorved Grønlands landsråd fik bemyndigelse til efter stadfæstelse af ministeren for Grønland at fastsætte bestemmelser om forhandling og udskænkning af stærke drikke.

Det var landsrådets opfattelse — som deltes af det folketingsudvalg, der behandlede dette lovforslag — at loven senere skulle erstattes af en egentlig lovgivning om salg og servering af stærke drikke, og en bestemmelse om, at forslag om revision af loven skulle fremsættes for folketinget senest i folketingsåret 1972-73, blev indsat i loven med henblik herpå.

Da handelsministeren i sommeren 1969 fremsatte forslag til lov om restaurations- og hotelvirksomhed m. v. (nu lov nr. 121 af 25. marts 1970), blev der optaget forhandlinger mellem handelsministeriet og ministeriet for Grønland med henblik på, hvorvidt restaurations- og hotelloven eller dele deraf ved kongelig anordning skulle sættes i kraft i Grønland.

Der blev herefter truffet aftale om, at kun lovens almindelige bestemmelser om adgangen til erhvervelse af næringsbrev til den af loven omfattede erhvervsvirksomhed skulle sættes i kraft i Grønland ved kongelig anordning, samtidig med at nærværende lovforslag træder i kraft, idet disse bestemmelser svarer til bestemmelserne i næringsloven, som er sat i kraft i Grønland.

Det er fortsat nødvendigt i Grønland at have mulighed for at træffe særlige foranstaltninger mod alkoholmisbrug, som ikke i den øvrige del af riget er skønnet nødvendige.

Alkoholproblemer har siden begyndelsen af 1950erne regelmæssigt været optaget til debat i Grønlands landsråd og kommunalbestyrelser, og jeg finder det rimeligt, at den grønlandske befolkning gennem sine folkevalgte organer i videst muligt omfang selv bidrager til løsningen af disse meget alvorlige sociale og menneskelige problemer.

Nærværende lovforslag bygger derfor vel